

***migratio***



SCHWEIZER BISCHOFSKONFERENZ  
CONFÉRENCE DES ÉVÊQUES SUISSES  
CONFERENZA DEI VESCOVI SVIZZERI  
CONFERENZA DILS UESTGS SVIZZERS

# **Di dallas migrantas e dils migrants**

---

**Plaid dils uestgs svizzers**

27 da settember 2020

**"Sco Jesus Cristus, sfurzai da fugir"**

## Caras soras e cars frars

«Sco Jesus Kristus, furzai da fugir»

“Il mund ei in vitg”, di in proverbi. Quei munta per exempel che informaziuns san sederasar en in gienà. Quei semuossa en nos pigns vitgs nua che tuts san tut sur dils auters! Buca mo informaziuns circuleschan levamein en vitgs pigns, mobein era scadin scomi, pintgas fatschentas ni il commerci pli grond – ed era ils carstgauns vegnan e van libramein e senza restricziuns.

Quei proverbi constat aunc pli fetg tier ils gronds moviments en connex cun l’industrialisaziun che nus numnein “globalisaziun”. Leu ei veramein igl entir mund colligiaus. Quei possibilitescha per exempel ad in menader d’ina interpresa ni era ad auters da survegnir pli spert ina risposta sin ina damonda sch’el damonda in collega agl auter ur dil continent che sch’el tschenta la damonda agl agen secretariat e persunal duas alzas sut el, dils quals el survegness finalmein la medema risposta. Informaziuns circuleschan spert e libramein sin quest mund ch’ei daventaus in vitg. Mo co stat ei culs carstgauns? Tgei libertad da circulaziun han els e con fetg san els ir viado el mund e restar enzanua auter? La crisa che nus vein fatg atras el decuors da quest onn e che vegn probablamein ir ella historia sco Covid-2020, ha ella schientscha da biars tschentau en damonda la confidanza ch’ins veva el vitg globalisau. Las caussas ein

buca pli en uorden. Ina regressiun semuossa al horizont. Igl ei sco cul peperdechel che dat dad ina vart tochen ch'ei va buca pli. Quei fa patertgar vid in auter proverbi cul qual la reacziun spetgada sin la globalisaziun sa vegnir descretta: Mintga vitg ei in mund per sesez! Co vegn tut a vegnir en moviment, aschia ch'il mund sa sesviluppar endretg, etschevend cul carstgaun? Nus savein con fetg che la sort dil migrants schai a cor a Papa Francestg. Ch'el plidenti diplomats ni splunti tier la partiziun "migrants e fugitivs" dil dicasteri per il survetsch dil svilup integral dil carstgaun: Il Papa vul drizzar l'attenziun digl entir mund sin la sgarscheivla miseria dils exiliai.

Tier la clav per leger siu messadi ch'el ha surdau a nus avon dus onns, aschunta Papa Francestg en siu stil ch'ei ussa enconuschents a nus, "sis pèrs da verbs che corrispundan ad acziuns concretas e che stattan ina cun l'otra en ina relaziun da caussa ed effect<sup>1</sup>". Ins savess buc exprimer ei meglier che cun quei text clar e concis. Quellas lingias duein animar Vus da leger siu messadi. Alla fin stat l'oraziun tier sogn Giusep. Quella oraziun tematisescha il drama dalla sontga famiglia ch'ei sfurzada da fugir ell'Egipta per spindrar igl affon. Quei eveniment ei la basa dalla tematica dil di mundial dils migrants e fugitivs 2020. Davon quella culissa biblica sclareschan quels sis pèrs da verbs nossa tenuta en vesta al drama dils scatschai da nies temps. Aschia vegn el tier suandontas conclusiuns:

---

<sup>1</sup> Mira il messadi da Papa Francestg tiel 106avel di mundial dils migrants e fugitivs 2020. Tuts citats ein ord siu messadi.

“In sto *enconuscher* enzatgei per saver *capir* ei.” Ei tonscha buca cun enconuscher la zeffras. Nus stuein s’interessar per la sort dils scatschai.

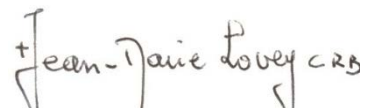
“Igl ei necessari *da daventar il proxim d’enzatgi* per saver survir ad el.” La semeglia dil misericordeivel Samaritan paleisa quei, pertgei il s’avischinar agl jester pretenda ch’ins accepta las rescas corrispudentas.

“*Per saver sereconciliar* ston ins saver tedlar.” Pren ins aunc peda per in discuors persunal en vesta all’innundaziun dad informaziuns els mieds socials? Il clom dils pli vulnerabels denter nus: Ei el arrivaus tier nus, per exempel duront quei temps ch’ei regeva en nos vitgs in ruaus primavaun?

“*Per saver crescher* eis ei necessari *da parter*.” Durond la pandemia han biars carstgauns partiu exemplaricamein in cun l’auter. Vegnin nus era el futur a realisar quella perschuasiun che nus vein puspei astgau guder? Pertgei: “Negin po far ei tut persuls.”

“Ins sto *cumpigliar* enzatgi per saver promover el.” Dai ad in fomentau in pèsch e ti nutreschas e per in di. Muossa ad in fomentau da pescar e ti nutreschas el per si’entira veta.

“Per ereger enzatgei eis ei necessari da *collaborar*.” La damonda ei: Co lein nus ereger ina veta communabla – en quei vitg che cumpeglia igl entir mund, ni era en nies mund privat – che sa propi vegnir numnada “humana”. Ei va finalmein per nuot pli pauc che per il reginavel da Diu che vus vein d’ereger communablamein.

  
✠ Jean-Marie Lovey  
Bischof von Sion

## Giubileum

Avon 50 onns ha la conferenza dils uestgs svizzers fundau la “Cumissiun per damondas da migraziun”. Quella cumissiun, oz enconuschenta sco post da survetsch “migratio”, ha fatg atras differentas etappas, mo ella s’identifichescha cumpleinamein cugl act da fundaziun e quenta dad esser giustificada da festivar a moda duida siu giubileum. Nus vegnin ad informar vus sur dallas festivitads planisadas. In Giubileum porscha la pusseivladad da mirar en engrazieivladad sil vargau e da tschentiar in gèst d’engaschi pil futur empermettont. Migratio ei sin via da realisar quei. Suenter ver elaborau in concept global per la pastoraziun da migrants vegn ella a s’occupar cun la realisaziun da quel – per il bien da nossa Baselia. Quei ei ina gronda e biala sfida. Ella intenda d’encurir l’unitad dil post da survetsch, dil qual ils commembers ein culturalmein propi heterogens. Per ina pintga tiara sco la Svizra fa la numnada sfida orda nossa Baselia ina gronda e biala cuminonza.

